

Święta Bożego Narodzenia wiernych prawosławnych i grekokatolików

Tradycyjna kutia, barszcz z uszkami, kapusta z grzybami, ryby, kisiel z pewnością znajdą się 6 stycznia na wieczerzy wigilijnej w większości prawosławnych domów w Podlaskiem. Cerkiew prawosławna świętuje według kalendarza juliańskiego – stąd dwa tygodnie różnicy między świętami katolickimi (kalendarz gregoriański) a prawosławnymi.

W Wigilię wyznawców prawosławia i wszystkich wiernych obrządku wschodniego obowiązuje ścisły post. Ale przygotowania do tego święta trwają jednak znacznie dłużej, a Boże Narodzenie poprzedza czterdziestodniowy post, rozpoczynający się 14 listopada, w dniu poświęconym św. apostołowi Filipowi, stąd zwany jest „Filipowym”.

W cerkwi Boże Narodzenie zapowiadają dwie przygotowawcze niedziele poświęcone Praojcom i Ojcom, czyli mężom Starego Testamentu wierzącym w przyjście Mesjasza oraz przodkom Jezusa Chrystusa poczynając od Adama. Cerkiew zestawiała często „dwóch Adamów” - pierwszego człowieka na Ziemi, a drugiego - Chrystusa, nowego Adama. Pierwszy Adam - winowajca grzechu i śmierci całego rodzaju ludzkiego. Drugi Adam - twórca życia i źródło ratunku ludzkości. Przyjęto, że Chrystus urodził się tego samego dnia, w którym został stworzony Adam - szóstego. Zaczynając od święta Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny (21 listopada) rozbrzmiewa w cerkwi śpiew „Christos raždajetsia – sławitie” (Chrystus się rodzi. Witajcie), wprowadzający w nastrój zbliżającego się święta.

Posiłek wigilijny rozpoczyna się od dzielenia prosforą (wypiekany prześny chleb) - odpowiednikiem opłatków w tradycji katolickiej. Zwyczaj dzielenia się prosforą w czasie Wigilii pojawił się współcześnie, pod wpływem kultury zachodniej. W skład prosfory wchodzi: woda, mąka i drożdże, a jej wypiekanie zajmują się siostry zakonne oraz żony prawosławnych duchownych.

Tradycyjnie w święta Bożego Narodzenia zarówno w cerkwiach, jak i w domach ustawia się choinki. Zielone gałązki wskazują na fakt, że natura ludzka sama w sobie bezsilna i bezowocna tylko w Jezusie Chrystusie zdolna jest ożyć i przynieść duchowy plon. Wiecznie zielone drzewko symbolizuje przywrócone w Chrystusie życie wieczne. Płomień świec ustawianych na choince oznacza światłość prawdy Chrystusowej, która rozprasza mroki grzechu.

Rano, w dniu wigilii, w cerkwi odprawia się tak zwane wielikije czasy z paramijami i Ewangelią mówiącą o Bożym Narodzeniu i jego znaczeniu. Następnie odprawia się wieczernię połączoną z liturgią św. Bazylego Wielkiego.

O godzinie drugiej w nocy w cerkwi odprawia się nabożeństwo, zwane wsianoczną. Jest to już właściwe nabożeństwo świąteczne rozpoczynające się od wielikoho powieczerja ze śpiewem wersetów zawierających proroctwa o Jezusie Chrystusie "Z nami Bóg" oraz litiją. W modlitwach tej nocy wyrażona jest radość aniołów i ludzi oraz duchowa przemiana ludzi spowodowana Narodzeniem Bożym. Istota święta wyrażona jest w troparionie święta: Narodzenie Twe, Chryste Boże nasz, opromieniło świat światłem

poznania (Boga), ponieważ przez nie ludzie dotąd służący gwiazdom przez gwiazdę pouczeni zostali składać hołd Słońcu prawdy i poznawać Ciebie, Wschód z wysokości; Panie, chwała Tobie.

W cerkwiach nie ma żłóbka, jest za to Ikona Narodzenia Chrystusa. Kontemplacja bożonarodzeniowej ikony, pomaga wiernym odczytać teologiczne przesłanie świąt Bożego Narodzenia. Ikona dla prawosławnych to coś więcej niż obraz. W niej opowiedziana jest cała historia święta. Dlatego wieczorem i w nocy Bożego Narodzenia ikona jest wystawiana na środek świątyni do adoracji.

U prawosławnych okres Bożego Narodzenia kończy się w drugim tygodniu po świątach Bożego Narodzenia – w święto Jordanu. Wtedy duchowni prawosławni święcą wodę w rzece czy jeziorze, w przeręblach wyrąbanych w lodzie w kształcie krzyża. Wierni zabierają poświęconą wodę do domów.

Na podstawie: deon.pl

[Powrót na stronę główną](#)

[Powrót do listy aktualności](#)

